

Technikum w Zespole Szkół im. Armii Krajowej
Obwodu „Głuszczyk” - Grójec
w Grójcu

Wymagania edukacyjne
na poszczególne oceny szkolne z przedmiotu:
**Kalkulowanie cen i dokumentowanie realizacji procesów
transportowych i spedycyjnych**

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 750) - Rozdział 3a
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2023 poz.900)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2572)
4. Statut Technikum w Zespole Szkół im. Armii Krajowej Obwodu „Głuszczyk” - Grójec w Grójcu.
5. Program nauczania dla zawodu Technik Spedytor 333108

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) oblicza koszty usług transportowych i spedycyjnych	1) klasyfikuje koszty usług transportowych i spedycyjnych 2) rozróżnia ceny w transporcie i spedycji 3) sporządza cenniki za realizację usług transportowych i spedycyjnych 4) analizuje cenniki i taryfy za usługi transportowe i spedycyjne 5) stosuje programy komputerowe do obliczania kosztów usług transportowych i spedycyjnych

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny szkolne w klasie drugiej

Stopień dopuszczający uczeń potrafi:

- wymienić kilka podstawowych składników kosztów transportowych (np. paliwo, wynagrodzenie kierowcy);
- obliczyć prostą cenę za przewóz, jednak popełnia liczne błędy w obliczeniach;
- ma ograniczoną wiedzę na temat procedur związanych z organizacją transportu;
- obliczyć podstawowe koszty transportu, ale z błędami;
- podać podstawowe pojęcia związane z transportem, ale ma trudności w ich zastosowaniu;
- wykazać minimalną znajomość narzędzi do obliczeń, ale rzadko je wykorzystuje poprawnie.

Stopień dostateczny uczeń potrafi:

- obliczyć koszty transportu dla prostego zlecenia, uwzględniając podstawowe składniki kosztów;
- zdefiniować pojęcia związane z transportem i spedycją oraz umie je zastosować w praktyce;
- sformułować prosty kosztorys transportowy;
- samodzielnie obliczyć koszty transportu na podstawowym poziomie, z niewielkimi błędami;
- zdefiniować podstawowe pojęcia i zastosować w prostych zadaniach;
- używa narzędzi do obliczeń z minimalnym wsparciem nauczyciela.

Stopień dobry uczeń potrafi:

- dokładnie obliczać wszystkie składniki kosztów transportowych i potrafi porównywać różne metody transportu;
- podać podstawowe przepisy prawne dotyczące transportu i spedycji;
- wykorzystać arkusze kalkulacyjne do analizy kosztów;
- obliczać koszty transportu w różnych scenariuszach i analizować wyniki;

- interpretować istotne pojęcia związane z transportem i spedycją oraz potrafi je zastosować w praktyce;
- umiejętnie korzystać z narzędzi do obliczeń i potrafi je dostosować do potrzeb zadania.

Stopień bardzo dobry uczeń potrafi:

- kompleksowo analizować koszty usług transportowych i spedycyjnych, uwzględniając zmienne takie jak odległość, typ ładunku oraz czas transportu;
- wykazywać inicjatywę w poszukiwaniu optymalnych rozwiązań logistycznych;
- zaproponować alternatywne opcje transportowe w celu obniżenia kosztów;
- analizować efektywność kosztów;
- operować zaawansowanymi pojęciami związanymi z transportem i spedycją oraz potrafi je skutecznie zastosować;
- korzystać z narzędzi do obliczeń w sposób kreatywny i efektywny, wykazuje się samodzielnością.

Stopień celujący uczeń potrafi:

- wykazać zaawansowaną znajomość kosztów transportowych i umie tworzyć złożone modele obliczeniowe;
- przeprowadzać analizy ekonomiczne, które uwzględniają ryzyko i zmienność cen;
- tworzyć innowacyjnych rozwiązań dla poprawy efektywności kosztowej w logistyce oraz potrafi zaprezentować swoje wyniki w formie raportu;
- obliczać koszty transportu w skomplikowanych scenariuszach, wykazując głęboką znajomość tematu;
- opisać wszystkie kluczowe pojęcia związane z transportem i spedycją oraz umie je wykorzystać do analizy i oceny sytuacji w branży;
- wprowadzać innowacyjne rozwiązania i metody w obliczeniach, dzieli się wiedzą z innymi i wykazuje bardzo wysoki poziom umiejętności praktycznych.

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wybiera rodzaj i zakres ubezpieczeń dotyczących realizacji usług transportowo-spedycyjnych	1) określa funkcje ubezpieczeń dotyczących realizacji usług transportowo-spedycyjnych 2) wymienia elementy umowy ubezpieczeniowej dotyczącej realizacji usług transportowo – spedycyjnych 3) rozróżnia ubezpieczenia dotyczące realizacji usług transportowo-spedycyjnych 4) rozróżnia ubezpieczenia ładunków w transporcie 5) określa rodzaje odpowiedzialności za szkody ładunku 6) rozróżnia ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej przewoźnika i spedytora 7) dobiera rodzaj i zakres ubezpieczenia do warunków realizacji zlecenia dotyczącego realizacji usług transportowo-spedycyjnych 8) określa roszczenie z tytułu ubezpieczenia dotyczącego realizacji usług transportowo - spedycyjnych

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny szkolne w klasie trzeciej

Stopień dopuszczający uczeń potrafi:

- podać podstawowe rodzaje ubezpieczeń transportowych, ale nie potrafi ich szczegółowo opisać;
- wymienić odpowiedzialność przewoźnika, ale nie rozumie jej głębokości;
- przedstawić kilka podstawowych warunków, które należy spełnić, aby zrealizować ubezpieczenie;
- wymienić co najmniej dwa rodzaje ubezpieczeń, ale nie potrafi wyjaśnić, w jakich sytuacjach powinny być stosowane. Wykazuje podstawowe zrozumienie znaczenia ubezpieczeń, ale jego wiedza jest powierzchowna.

Stopień dostateczny uczeń potrafi:

- opisać kilka rodzajów ubezpieczeń związanych z transportem (np. ubezpieczenie OC przewoźnika, ubezpieczenie ładunku);
- wyjaśnić podstawowe zasady dotyczące zakresu ubezpieczeń oraz ich znaczenie dla przedsiębiorstw transportowych;
- wymienić kluczowe elementy, które należy uwzględnić przy wyborze ubezpieczenia;
- wymienić trzy rodzaje ubezpieczeń (np. ubezpieczenie transportowe, ubezpieczenie OC przewoźnika, ubezpieczenie mienia) i wyjaśnić ich zastosowanie w transporcie;
- podać podstawowe ryzyka związane z branżą transportową.

Stopień dobry uczeń potrafi:

- porównać różne rodzaje ubezpieczeń (np. ubezpieczenie cargo, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczenie od kradzieży);
- Interpretować powiązania między rodzajem transportu (np. drogowy, kolejowy, morski) a wymaganiami ubezpieczeniowymi;
- zaprezentować przykłady sytuacji, kiedy ubezpieczenie jest niezbędne;
- omówić kilka rodzajów ubezpieczeń, takich jak ubezpieczenie CARGO, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, oraz ubezpieczenie od ryzyka kradzieży;
- podać przykłady sytuacji, w których takie ubezpieczenia są konieczne i potrafi analizować wpływ ubezpieczeń na działalność spedycyjną.

Stopień bardzo dobry uczeń potrafi:

- szczegółowo omówić różne rodzaje ubezpieczeń oraz ich zastosowanie w praktyce;
- podać przepisy prawne dotyczące ubezpieczeń transportowych oraz umowy spedycyjne;
- analizować przypadki i wskazywać, jakie ubezpieczenia byłyby najbardziej odpowiednie w różnych sytuacjach transportowych;
- szczegółowo omawiać różne rodzaje ubezpieczeń stosowanych w branży transportowej, ich zakres, warunki oraz ograniczenia;
- zastosować wiedzę w praktyce, np. poprzez przygotowanie fikcyjnego planu ubezpieczeniowego dla konkretnej firmy transportowej.

Stopień celujący uczeń potrafi:

- wykazać się kompleksową wiedzą na temat ubezpieczeń w transporcie, w tym ich historycznym rozwoju i trendach rynkowych;
- zaproponować innowacyjne rozwiązania w zakresie ubezpieczeń, które mogłyby ulepszyć procesy logistyczne;
- umiejętnie analizować ryzyko związane z transportem oraz umiejętność wyważenia kosztów ubezpieczenia z potencjalnym ryzykiem strat;
- zaproponować optymalny plan ubezpieczenia dla specyficznych warunków działalności transportowo-spedycyjnej, uwzględniając aktualne przepisy i normy;
- ocenić skutki braku ubezpieczenia w kontekście prowadzenia działalności transportowej.

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
2) sporządza dokumenty transportowe, spedycyjne i rozliczeniowe	1) rozróżnia dokumenty transportowe, spedycyjne i rozliczeniowe 2) sporządza dokumenty transportowe, np. zlecenie transportowe, umowa spedycji

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny szkolne w klasie czwartej

Stopień dopuszczający uczeń potrafi:

- zidentyfikować kilka podstawowych dokumentów transportowych i spedycyjnych (np. list przewozowy, faktura);
- mówić niektóre terminy związane z transportem i spedycją, ale ma trudności z ich zastosowaniem w praktyce;
- sporządza proste dokumenty, ale z błędami.

Stopień dostateczny uczeń potrafi:

- zidentyfikować i opisać główne dokumenty transportowe i spedycyjne;
- Wyjaśnić podstawowe procedury sporządzania dokumentów oraz potrafi zastosować zdobyte informacje w praktyce;
- sporządzać dokumenty zgodnie z wymaganiami, jednak wciąż występują drobne błędy;
- zrozumieć znaczenie dokumentów transportowych, spedycyjnych i rozliczeniowych.

Stopień dobry uczeń potrafi:

- sprawnie identyfikuje i opisuje dokumenty transportowe, spedycyjne i rozliczeniowe;
- skutecznie zastosować wiedzę w praktyce, sporządzając różnorodne dokumenty;
- wskazać błędy w źle sporządzonych dokumentach i poprawić je;
- Interpretować procedury związane z transportem i spedycją.

Stopień bardzo dobry uczeń potrafi:

- wykorzystać dogłębną wiedzę na temat dokumentacji transportowej i spedycyjnej;
- zastosować procedury w różnych kontekstach i sytuacjach;
- sporządzać dokumenty z wysoką starannością, często podejmując się również bardziej skomplikowanych przypadków;
- płynnie poruszać się w procedurach spedycyjnych.

Stopień celujący uczeń potrafi:

- wykorzystać wiedzę i umiejętności w zakresie dokumentacji transportowej, spedycyjnej i rozliczeniowej w praktyce;
- wykazać się inicjatywą i kreatywnością w rozwiązywaniu problemów praktycznych związanych z dokumentacją;
- analizować i oceniać różne scenariusze oraz stosować wiedzę w nowych i nietypowych sytuacjach;
- inicjować i prowadzić analizy dotyczące efektywności dokumentacji;
- samodzielnie wprowadzać nowe rozwiązania i procedury w zakresie spedycji.

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
3) sporządza dokumenty transportowe, spedycyjne i rozliczeniowe	3) sporządza dokumenty transportowe i spedycyjne, np. list przewozowy krajowy, międzynarodowy, drogowy, kolejowy, lotniczy, śródlądowy i morski, instrukcję wysyłkową

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny szkolne w klasie piątej

Stopień dopuszczający uczeń potrafi:

- sporządzać prostą fakturę pro forma, ale z błędami w elementach lub formacie;
- użyć podstawowe informacje dotyczące odprawy celnej, ale nie potrafi ich zastosować w praktyce;
- wskazać niektóre błędy w dokumentach, lecz nie dokonuje ich analizy;
- podać podstawową wiedzę na temat dokumentów transportowych i spedycyjnych;
- umiejętnie wskazać kilku rodzajów dokumentów, ale z ograniczoną zdolnością do ich interpretacji;
- zrozumieć znaczenia dokumentów w procesie transportu, ale trudności w ich przetwarzaniu.

Stopień dostateczny uczeń potrafi:

- poprawnie sporządzać fakturę pro forma oraz fakturę zaliczkową, z niewielkimi błędami;
- przeanalizować proste informacje zawarte w dokumentach rozliczeniowych;
- podać podstawowe zasady dotyczące odprawy celnej i potrafi sporządzić związane z nią dokumenty, ale z mniejszą dokładnością;
- używa podstawowych dokumentów transportowych (np. CMR, AWB) oraz ich funkcji;
- analizować i identyfikować kluczowe informacje w dokumentach;

- umiejętnie rozpoznawać i wyjaśniać znaczenie procesu transportowego z uwzględnieniem dokumentacji.

Stopień dobry uczeń potrafi:

- sporządzać dokumenty (faktura pro forma, faktura zaliczkowa, faktura, faktura korygująca) z niewielką liczbą błędów i potrafi je poprawnie formatować;
- analizować informacje w dokumentach oraz prawidłowo identyfikuje większość błędów;
- podać zasady odprawy celnej oraz potrafi sporządzić wszystkie wymagane dokumenty w sposób poprawny;
- wykorzystać wiedzę na temat różnych typów dokumentów transportowych i ich zastosowań w praktyce;
- analizuje więcej niż jeden typ gałęzi transportu z wykorzystaniem dokumentacji;
- ocenić wpływ poprawności dokumentacji na proces transportowy.

Stopień bardzo dobry uczeń potrafi:

- sporządzać dokumenty rozliczeniowe oraz dokumenty związane z odprawą celną w sposób bardzo precyzyjny i zrozumiały, z minimalnymi błędami;
- samodzielnie analizować informacje zawarte w różnych dokumentach, identyfikując błędy i proponując poprawki;
- wykorzystać wiedzę na temat procedur związanych z odprawą celną;
- operuje wiedzą na temat specyfiki dokumentów transportowych w różnych krajach oraz ich regulacji prawnych;
- umiejętnie analizować dokumentację z punktu widzenia efektywności transportu i spedycji;
- diagnozować problemy związanych z dokumentacją i proponowania rozwiązań.

Stopień celujący uczeń potrafi:

- sporządzać zaawansowane dokumenty rozliczeniowe oraz dokumenty celne bezbłędnie i w sposób profesjonalny;
- wykazywać umiejętności analityczne, dostrzegając subtelności w dokumentach oraz skutecznie oceniając ich zgodność z przepisami;
- doradzać innym w kwestiach dotyczących sporządzania dokumentów oraz procedur celnych, wykazując się doskonałą znajomością tematu;
- przedstawić wszystkie aspekty dokumentów transportowych i spedycyjnych oraz ich wpływu na łańcuch dostaw;
- prowadzić analizy badań nad efektywnością kosztową dokumentacji oraz jej wpływem na procesy logistyczne;
- przedstawiać innowacyjne rozwiązania w zarządzaniu dokumentacją transportową w różnych kontekstach biznesowych.